

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoCsp/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320204708
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4320204708.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcov: 1/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, XXX XX R. XXX, 2/ O. R., predtým G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. Y. XX/X, XXX XX O. U., prechodne bytom P. O. XXXX/X, R. O., 3/ I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX U., a 4/ V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, XXX XX U., proti žalovanému: 1/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenému advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, a 2/ AUKČNÁ SPOLOČNOSŤ, s. r. o., so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 46 141 341, zastúpenému advokátskou kanceláriou ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - Marek Piršel, s.r.o., so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 47 255 498, o určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere a iné a o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaných 1/, 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 11Csp/87/2020-130 zo dňa 11.12.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva uskutočnením dobrovoľnej dražby k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1/, zapísaným na LV č. XXX kat. úz. W. R., obec R., okres U., ako: rodinný dom súp. č. XXX postavený na Y. parcele č. XXX/X, pozemky registra "C" evidované na katastrálnej mape s parcelným číslom XXX/X druh pozemku: záhrada o výmere XXXX m², parcelným číslom XXX/X druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², parcelným číslom XXX/X druh pozemku: zastavaná plocha a nádvoria o výmere XXX m², ako aj k nehnuteľnostiam v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu 3/ a žalobcu 4/ v podiele X/X zapísaným na LV č. XXXX kat. úz. U., obec U., okres U., ako: byt č. XX, X poschodie, vchod č. XX, X. A., nachádzajúci sa v bytovom dome so súp. č. XXXX postavený na Y. parcele č. XXXX, pozemky registra "C" evidované na katastrálnej mape druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m² a podiel vo veľkosti XXXX/XXXXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, príslušenstve a na pozemku Y. parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Vyhovenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenie odôvodnil s odkazom na ustanovenie čl. 2 ods. 1, § 324 ods. 1,2,3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1,2, § 328 ods. 2, § 329 ods. 1 prvej vety, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1 a § 332 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré v odôvodnení uznesenia aj citoval.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia dňa 11.09.2020 podali žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXX, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o určenie neplatnosti použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky, o určenie neplatnosti právnych úkonov záložného veriteľa pri realizácii výkonu záložného práva a o určenie neplatnosti

právných úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby. Súčasne so žalobou žalobcovia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil povinnosť žalovaným 1/, 2/ zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1. rade zapísaným na LV č. XXX, kat. úz. W. R., k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov 3/, 4/ v spoluvlastníckom podiele X/X zapísaným na LV č. XXXX, kat. úz. U., až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že medzi žalobcami 1/, 2/ a postupcom žalovaného T. P. N., V.Z., N., O. XX, L.: XX XXX XXX, bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXX (ďalej aj "zmluva"), ktorej prílohu tvoria obchodné podmienky T. P. N., V.Z., pričom záväzok dlžníka z predmetnej zmluvy bol zabezpečený záložným právom zriadeným v prospech žalovaného (postupcu) na zabezpečenie pohľadávky podľa Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XXXXXX/R./X zo dňa XX.XX.XXXX k vyššie označeným nehnuteľnostiam. Zmluva o zriadení záložného práva bola uzatvorená v nadväznosti na zmluvu o splátkovom úvere, ktorej neplatnosti sa žalobcovia domáhali vo veci samej, dôvodiac, že táto obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, pre ktoré je absolútne neplatná, a neplatné sú aj ďalšie právne úkony postupcu žalovaného s ňou súvisiace. Žalovaný 1/ sa rozhodol realizovať záložné právo, a to napriek tomu, že podal žalobu na Okresnom súde Levice o zaplatenie sumy 132.761,52 eura s príslušenstvom, kde sa spor vedie pod sp. zn. 16Csp/79/2019. Žalobcovia sú toho názoru, že so spoločnosťou EOS KSI, s.r.o., nemajú žiaden zmluvný vzťah, lebo oznámenie o postúpení pohľadávky im do 5 pracovných dní od podpísania zmluvy o postúpení pohľadávky nebolo riadne doručené a zmluva o splátkovom úvere bola uzavretá na základe nekalých praktík a do zmluvy boli včlenené neprijateľné podmienky, ktoré boli pripnuté k zmluve o poskytnutí úveru dodatočne, keď už boli podpísané úverové zmluvy. Obchodné podmienky nie sú podpísané ani jediným účastníkom úverového vzťahu a banka žalobcom nedala priestor na ich prečítanie a ani nevysvetlila obsah. Po prečítaní obchodných podmienok nemali výhrady, pretože o dražbe domu a bytu nie je v nich žiadna zmienka. Podľa nich podmienky v zmluve sú také, ako boli v zmluve podpísané, právne úkony dodávateľa boli v rozpore so zákonom a priečia sa dobrým mravom. Zmluva je formulovaná, typová a predtlačená a žalobcovia 1/, 2/ nemohli jej obsah ovplyvniť, takúto zmluvu museli podpísať v celosti. V zmluve o úvere nie je určený dátum prvej splátky, dátum poslednej splátky a ani celková suma, ktorá bude musieť byť spotrebiteľom splatená. Nie je tam ani údaj o výške RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Ku dňu vyhlásenia splatnosti celého úveru 20.04.2017 zaplatili banke celkovú sumu 20.274,20 eura. Spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., pristúpila k výkonu záložného práva a následne k dobrovoľnej dražbe nehnuteľností. V prípade vykonania dražby by došlo k neprimeranému zásahu do práva na obydlie a do práva na súkromný a rodinný život žalobcov. Pri hrubo nemorálnom a neprimeranom výkone záložného práva existuje reálna hrozba, že prídu o strechu nad hlavou.

3. Súd posúdil návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia ako taký, ktorý má určité vady, na odstránenie ktorých žalobcov vyzval, no aj napriek neodstráneným nedostatkom o tomto návrhu rozhodol, pretože vady nebránia pokračovaniu v konaní. Nie je porušením právnych predpisov, ak súd formulačne upraví petit návrhu vo výrokovej časti rozhodnutia, keď návrhu vyhovie tak, aby výrok rozhodnutia bol jasný, zreteľný a predovšetkým materiálne vykonateľný. Okrem toho petit návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nemusí doslovne zhodovať s výrokovou časťou rozhodnutia a to ani vtedy, keď sa takémuto návrhu v plnej miere vyhovuje (napr. I. ÚS 122/2012). Z uvedených dôvodov tak súd formuloval výrok neodkladného opatrenia tak, aby bol v súlade s podanou žalobou vo veci samej ako aj návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd konštatoval, že predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je, aby bolo navrhovateľom neodkladného opatrenia tvrdené a osvedčené, že existuje určité právo, resp. právny vzťah medzi stranami sporu, že toto právo je porušované alebo ohrozené. Účelom neodkladného opatrenia je bezodkladná úprava pomerov účastníkov, pričom podmienkou jeho vydania je osvedčenie, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán. Danosť právneho záujmu na neodkladnom opatrení sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, avšak dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je potrebné, aby základné skutočnosti potrebné pre záver o dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, boli nepochybne preukázané, je však nevyhnutné, aby boli osvedčené. Bez osvedčenia, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ktoré musí byť preukázané nielen všeobecným tvrdením navrhovateľa (žalobcu) o hrozbe, ale musí byť preukázané konkrétnymi skutkovými okolnosťami odôvodňujúcimi záver, že právo navrhovateľa je bezprostredne ohrozené, že je tu reálna obava zo zmarenia jeho práva

a bez nariadenia neodkladného opatrenia bude toto právo navrhovateľa ohrozené, súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie.

4. Žalobcovia predloženými listinami podľa názoru súdu prvej inštancie osvedčili, že medzi žalobcami 1/, 2/ a postupcom žalovaného T. P. N., V.Z., N., O. XX, L.: XX XXX XXX, bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXX, ktorá bola zabezpečená záložným právom na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na zabezpečenie pohľadávky z úveru poskytnutého žalobcom 1/, 2/. Predmetom zálohu boli vyššie označené nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1/ a na LV č. XXXX vo vlastníctve žalobcov 3/,4/. T. P. N., V.Z., v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytla úver žalobcom ako fyzickým osobám, nepodnikateľom. Veriteľ pripravil vopred návrh zmluvy o úvere ako aj návrh záložnej zmluvy, pričom žalobcovia, resp. záložcovia v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva, nemohli ovplyvniť obsah takýchto zmlúv, ale museli ich prijať ako celok alebo ich odmietnuť. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXXXXXXXXXX T. P. N., V.Z., postúpila pohľadávku voči žalobcom 1/, 2/ na žalovaného 1/ - spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. Podľa výpisu listov vlastníctva ako aj z oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ, žalovaný 1/, začal s výkonom záložného práva formou dobrovoľnej dražby; to vyplýva aj z Obchodného vestníka XXX/XXXX, deň vydania XX.XX.XXXX, č. Q. - Oznámenie o dobrovoľnej dražbe podľa § 17 zákona č. 527/2002 Z.z. Žalobcovia sú spotrebitelia podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a žalovaný 1/ je dodávateľ, pričom úverová a záložná zmluva boli uzavreté ako spotrebiteľské zmluvy.

5. Z článku II. zmluvy o úvere zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že postupca sa zaviazal dlžníkom poskytnúť úver na splatenie iného skôr poskytnutého úveru + rekonštrukciu nehnuteľnosti vo výške 117.980 eur. V Čl. VI zmluvy sú obsiahnuté podmienky splácania úveru najneskôr do 30 od termínu jeho dočerpania, formou anuitných splátok úveru v deň splatnosti úveru, ktorým je vždy 20. deň každého mesiaca, a to vo výške 555,80 eura za predpokladu, že dlžník dočerpá celý úver v dohodnutom termíne uvedenom v čl. IV. ods. 1 zmluvy. Z Oznámenia o predčasnej splatnosti úveru zo dňa 24.04.2017 vyplýva, že T. dňom 20.04.2017 vyhlásila celý úver za splatný, pričom dlh predstavoval ku dňu 23.04.2017 sumu 113.068,75 eura. Súčasťou oznámenia je upozornenie, že pokiaľ dlžná suma nebude uhradená, T. pristúpi k jej vymáhaniu súdnou cestou, alebo poverí jej vymáhaním externú špecializovanú spoločnosť; v prípade hypotekárneho úveru začne banka s výkonom záložného práva formou dražby založenej nehnuteľnosti. Zmluva o úvere ako aj Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXXXXX/R./X je formulár, ktorý vopred pripravil dodávateľ pre spotrebiteľa a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jeho obsah. Takto predformulované zmluvy môžu obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky a vzhľadom na mechanizmus ich uzatvárania ako aj ich obsah je potrebné preskúmať aj platnosť úverovej zmluvy ako aj zmluvy o zriadení záložného práva. To môže mať vplyv aj na vznik záložného práva, pretože záložné právo ako akcesorické právo slúži na zabezpečenie pohľadávky veriteľa tým, že, ak dlžník nesplní svoj záväzok včas a riadne, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť svoju pohľadávku vrátane jej príslušenstva zo zálohu. Prípadná neplatnosť úverovej zmluvy môže mať vplyv aj na uzavretú záložnú zmluvu. Žalobcovia tvrdili, že v zmluve o úvere boli dojednané neprijateľné podmienky, ktoré musel preskúmať súd z úradnej povinnosti, vrátane neprijateľných podmienok, ktoré by mohli byť obsiahnuté v záložnej zmluve. Tiež žalobcovia namietali výšku uplatnenej pohľadávky vzhľadom na vykonané úhrady ako aj započítanie úrokov a úrokov z omeškania do istiny, a táto skutočnosť bude tiež predmetom súdneho prieskumu, lebo prípadným výkonom záložného práva by sa mohol vymáhať nárok žalovaného 1/, aj keď by ten nebol zákonný a dôvodný. Súd nemal za preukázané, že by nárok žalovaného 1/ bol judikovaný súdnym rozhodnutím a že by bol nesporným. Okrem toho stanovená cena (hodnota) založených nehnuteľností by mohla byť v nepomere v porovnaní s pohľadávkou veriteľa, v dôsledku čoho by prípadný výkon záložného práva mohol byť v rozpore s dobrými mravmi. Právny vzťah medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovaným 1/ je spotrebiteľský, a preto je oprávnený v zmysle § 295 CSP za účelom riadneho zistenia skutkového stavu vykonať aj dôkazy, ktoré neboli navrhnuté. Súd tiež bude skúmať platnosť postúpenia pohľadávky s tým, že okrem všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka § 524 a nasl. o postúpení pohľadávok treba aplikovať aj ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktoré upravuje zákonné podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky (§ 39 Občianskeho zákonníka). Navyše súd uviedol, že konanie vedené pod sp. zn. 16Csp/79/2019 bolo voči žalobcovi 1/ zastavené z dôvodu, že bol na jeho majetok vyhlásený konkurz a ten bol dňa XX.XX.XXXX ukončený podľa § 167v zákona 4. 7/2005 Z. z. Súd teda bude musieť v zmysle § 167v a § 167e zákona č. 7/2005 Z. z. preskúmať aj účinky konkurzného konania na pohľadávku žalovaného 1/, ktorá bola zabezpečená záložným právom, a to predovšetkým z hľadiska jej vymáhateľnosti.

6. Ak by súd návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, žalobcovia by mohli stratiť svoje obydlie, pričom napravenie tohto následku a návrat do pôvodného stavu by bol následne možný len podaním žaloby o určenie neplatnosti dražby, čo by spôsobilo ďalšie súdne konanie. Dobrovoľná dražba podľa zákona č. 527/2002 Z. z. predstavuje jeden zo spôsobov výkonu záložného práva. O tom, či sa dražba vykoná, ako aj o výške pohľadávky rozhodne súkromná osoba s tým, že dražbu vykoná ďalšia súkromná osoba, ktorá pri takejto činnosti sleduje zisk. Žalobcovia osvedčili všetky zákonom požadované predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia do času, kým súd rozhodne vo veci samej. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, pričom do sféry ochrany súkromia patrí aj ochrana obydlia, ktoré je nedotknuteľné. Bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo ohrozené vlastnícke právo žalobcov k nehnuteľnostiam a mohlo by dôjsť k vážnemu zásahu do ich vlastníckeho práva, lebo v prípade úspešnej dražby by došlo k prechodu vlastníckeho práva na vydražiteľa. Žalovaný 2/ je dražobníkom v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, preto súd nariadil neodkladné opatrenie aj voči nemu, keďže realizuje kroky smerujúce k výkonu záložného práva žalovaného 1/. Súd poukázal aj na obdobné rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/100/2019 zo dňa 16.05.2019 .

7. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní 1/ a 2/.

8. Žalovaný 1/ v podanom odvolaní namietal, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a poukázal na ustanovenie § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 325 ods. 1 CSP, § 151a, § 151b ods. 1, § 151j, § 151l ods. 4 Občianskeho zákonníka, § 21 ods. 2, 5 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“). Navrhol uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Uviedol, že právny poriadok Slovenskej republiky ponúka tomu, kto má za to, že jeho vlastnícke právo bolo porušené napr. aj nezákonným výkonom dobrovoľnej dražby celý rad prostriedkov právnej ochrany (vrátane žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby). V prípade využitia týchto prostriedkov právnej ochrany a úspechu v takomto konaní sa porušené práva tejto osoby navyše obnovujú spätne k času, ktorý predchádzal vykonaniu nezákonnej dražby. Prihliadnuc k nepremlčateľnosti vlastníckeho práva a tiež existencii vyššie špecifikovaných prostriedkov právnej ochrany voči neoprávneným zásahom do vlastníckeho práva vlastníka (napr. výkonom nezákonnej dražby) odpadá potreba dočasnej úpravy pomerov strán neodkladným opatrením. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/144/2019-171 zo dňa 17.07.2019, podľa ktorého: „Inštitút záložného práva a inštitút dobrovoľnej dražby sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. Záložné právo slúži na zabezpečenie práva veriteľa na splnenie záväzku dlžníkom, ktorý dlžníkovi vyplýva zo záväzkovo-právneho vzťahu. Záložné právo má k záväzkovému právnemu vzťahu akcesorickú povahu; vznik a trvanie záložného práva súvisí so zabezpečovanou pohľadávkou; záložné právo plní zabezpečovaciu a uhradzovaciu funkciu. Založenie predmetu záložného práva donucuje dlžníka, aby sa splnením svojho záväzku zbavil záložného práva, ktoré ho obmedzujú pri nakladaní so zálohom. Uhradzovacia funkcia sa prejavuje v možnosti veriteľa dosiahnuť uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohy, ak jeho pohľadávka nebude riadne splnená. Záložné právo upravené v Občianskom zákonníku je legitímny právny inštitút, na realizáciu ktorého slúži zákon o dobrovoľných dražbách. Citované právne normy neboli konštatované ako rozporné s Ústavou SR, nemožno preto zakázať žalovanému výkon jeho záložného práva dobrovoľnou dražbou, keďže toto právo má žalovaný zriadené v zmysle zákona, na základe záložnej zmluvy, a to bez zreteľa na to, či sa jedná o obydlie žalobcu alebo nie. Ochrana obydlia nie je možné ponímať absolútne tak, že každá dražba je porušením ústavného práva na ochranu obydlia. Tieto závery nevyplývajú ani z nálezov ústavného súdu, ani z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva. Neoprávnený zásah do obydlia je totiž zásah, ktorý nemá oporu v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a neprimeraným na dosiahnutie legitímneho cieľa (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 13/2000 zo dňa 10.07.2001).“ Záložné právo predstavuje právny prostriedok zabezpečenia pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva. Ide teda o zákonom dovolený a najmä predpokladaný zabezpečovací inštitút. Žalobcovia 1/, 2/ si pri uzatváraní úverovej zmluvy boli vedomí toho, že v prípade neplnenia si svojich povinností z úverového vzťahu ako hlavného záväzkového vzťahu zabezpečeného záložným právom (t. j. najmä neplatením mesačných splátok riadne a včas), môže veriteľ vyhlásiť

mimoriadnu splatnosť úveru a tiež sa domáhať uspokojenia svojej pohľadávky výkonom záložného práva.

9. Žalovaný 1/ v odvolaní podporne poukázal aj na iné súdne rozhodnutia, v zmysle ktorých je argumentácia žalobcov obsiahnutá v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia relevantná v konaní o určenie neplatnosti dražby podľa osobitného predpisu, a nie ako dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, napr. uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Cob/7/2019-108 zo dňa 31.01.2019, č. k. 6Co/101/2019-330 zo dňa 02.05.2019, sp. zn. 15CoCsp/13/2020 zo dňa 25.05.2020. Súd žalovanému 1/ doručil spolu s uznesením aj žalobu žalobcov o určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXX a iné, ktorá je síce rozsiahla, avšak v celom rozsahu nedôvodná a účelová. Ide o žalobu, ktorú žalobcovia pravdepodobne prevzali ako vzor žaloby dostupnej na internete, prípadne od spotrebiteľských združení. Ide však väčšinou o nedôvodné a neodôvodnené žaloby, ktorými sa v konečnom dôsledku len navyšuje pohľadávka o trovy konania, resp. náklady spojené so súdnym konaním. Aj Národná banka Slovenska sa stotožnila s postupom žalovaného 1/, ktorý nepovažuje za nezákonný. Žalobcovia v podanej žalobe poukázali na neprijateľné podmienky, ktoré však nešpecifikovali, a teda nie je možné k nim sa relevantne vyjadriť. Nestačí len všeobecná konštatácia, ale je nutné danú zmluvnú podmienku posúdiť vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, posúdiť jej aplikáciu v danom prípade, či došlo k zneužitiu zmluvných podmienok v neprospech spotrebiteľa, predovšetkým vo vzťahu k porušeniu povinností dlžníka, ktoré mu zo zmluvného vzťahu vyplývali. Je potrebné skúmať, či zmluvné podmienky spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to opätovne vo vzťahu k charakteru porušenia povinností. Čo sa týka námietky o nepreukázaní postúpenia pohľadávky, žalovaný 1/ s tým nesúhlasil. Žalobcovia v prílohe svojho podania sami predložili zmluvu o postúpení pohľadávok uzavretú podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Aj prípadné nepreukázanie doručenia oznámenia o postúpení pohľadávok dlžníkovi nemá vplyv na nárok veriteľa, lebo táto skutočnosť by mohla mať vplyv len na skutočnosť, voči komu dlžník splní svoj záväzok, teda voči postupcovi alebo postupníkovi (§ 526 Občianskeho zákonníka). Žalobcovia však doposiaľ neuhradili dlžnú sumu ani postupcovi, ani postupníkovi. Žalovaný 1/ pritom zaslal výzvy pred postúpením pohľadávky žalobcom, čím došlo k naplneniu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“). Tvrdenie žalobcov ohľadom obchodných podmienok treba považovať za účelové, pretože tieto boli súčasťou zmluvy a v nej to bolo aj uvedené; odlišné ustanovenia zmluvy majú presnosť pred znením obchodných podmienok. Podpisom zmluvy dlžníci potvrdili a vyhlásili prevzatie obchodných podmienok sú súčasným oboznámením sa s nimi. Podľa § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka časť obsahu zmluvy možno určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky vypracované odbornými alebo záujmovými organizáciami alebo odkazom na iné obchodné podmienky, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvu známe alebo k návrhu priložené. Pokiaľ ide o konkurz na majetok žalobcu 1/, na ktorý poukazuje v uznesení súd, ide o konkurz vyhlásený podľa štvrtej časti zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZKR“), a nie podľa druhej časti ZKR. Podľa § 166c ods. 1 ZKR oddĺžením sú niektoré pohľadávky veriteľa nedotknuté. Podľa § 167g ods. 2 ZKR ak dražbu navrhla osoba, ktorá vykonáva záložné právo, vyhlásenie konkurzu nebráni v konaní dražby. Prevyšujúci výťažok z takejto dražby sa odovzdá správcovi a tvorí súčasť konkurznej podstaty dlžníka. Ak predmet dražby pred udelením príklepu začne podliehať konkurzu, dražobník upustí od konania dražby; na prípadný udelený príklep sa v tomto prípade neprihliada. Podľa § 167k ods. 3 ZKR ak prednostný zabezpečený veriteľ alebo neskorší zabezpečený veriteľ, ktorého uspokojenie možno predpokladať zo zaťaženého majetku, pristúpi k výkonu zabezpečovacieho práva, zaťažený majetok prestane podliehať konkurzu. Ak tým zabezpečený veriteľ zmarí už oznámený proces spešného zaťaženia majetku správcom, je povinný uhradiť správcovi paušálnu odmenu a do konkurznej podstaty náklady, ktoré v súvislosti s tým vznikli. V prípade oddĺženia podľa štvrtej časti ZKR požívajú zabezpečení veritelia osobitné postavenie charakteristické napríklad tým, že svoju pohľadávku si v konkurze nemusia uplatniť prihláškou pohľadávky, ale sami môžu pokračovať vo výkone záložného práva. Účelom ochrany spotrebiteľa je zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán tak, že súd má povinnosť ex offo prihliadať na neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok. Účelom ochrany spotrebiteľa však nemôže byť zbavenie spotrebiteľa akejkoľvek zodpovednosti za záväzkové vzťahy, do ktorých vstupuje. Ochrana spotrebiteľa musí mať rozumnú mieru, pričom aj Ústavný súd SR je vo svojej judikatúre kritický k neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené žalovaný 1/ navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

10. Žalovaný 2/ v podanom odvolaní, ktoré odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, uviedol, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd v odôvodnení uznesenia neposkytol žiadne logické vysvetlenie a záver, ku ktorému svojím konštatovaním chcel dospieť. Na jednej strane uvádza, že dražba sa vykonáva podľa zákona, na druhej strane je však zreteľné spochybnenie tohto procesu z dôvodu, že sa na dražbe zúčastňujú dve súkromné osoby. Žalobcovia podľa neho nepreukázali splnenie skutkových a právnych dôvodov pre vydanie neodkladného opatrenia, a tak nariadené neodkladné opatrenie a ním spôsobené znemožnenie výkonu záložného práva predstavuje závažný zásah do práva žalovaných 1/, 2/, pričom súd vôbec nereflektoval relevantnú ustálenú súdnu prax k tejto problematike. V tomto smere poukázal na právne závery vyplývajúce z plenárneho rozhodnutia Ústavného súdu SR č. k. PL. ÚS 23/14, podľa ktorého samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby a ten vystupuje ako zástupca záložcu. Dobrovoľná dražba sa odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom, (§ 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojitosti s ustanoveniami zákona č. 527/2002 Z.z.). Súd svojím rozhodnutím v podstate veriteľovi zakázal realizáciu jeho zákonných opatrení a takýto postup je v priamom rozpore najmä s čl. 1, čl. 2 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR. Predpokladom preukázania potreby nariadenia neodkladného opatrenia je skutočnosť, že tu hrozí veľmi ťažko napravitelný právny stav. Žalovaný 2/ poukázal aj na ustanovenie § 151a, § 151b ods. 1, § 151j, § 151l ods. 4 Občianskeho zákonníka týkajúce sa záložného práva ako aj na ustanovenie § 21 ods. 2,3,5 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a § 228 ods. 2 CSP, podľa ktorého výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní. Právny poriadok obsahuje ucelený súbor prostriedkov právnej ochrany, vrátane osobitne konštruovanej žaloby, kedy sa ten, kto tvrdí, že bolo jeho právne postavenie, napr. nezákonnou dražbou dotknuté, môže bez väčšej právnej zložitosti domáčať ochrany svojho právneho postavenia a stav sa obnovuje späťne (ex tunc), t.j. k času pred vykonaním dražby. Súd vo svojom rozhodnutí pritom sám uvádza, že po úspešnej dražbe by boli žalobcovia nútení domáčať sa nápravy žalobou o neplatnosť dražby, čomu teda nariadením neodkladného opatrenia predišiel; tým však ide o nedostatočné odôvodnenie naliehavosti situácie pre nariadenie neodkladného opatrenia. Za situácie, kedy sa vlastnícke právo nepremlčuje a existuje tu žaloba na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vylučuje to potrebu dočasnej úpravy, a rovnako tak vylučuje i možnosť túto potrebu dočasnej úpravy osvedčiť. Právnej tarchy a možnosti vykonať záložné právo si boli žalobcovia vedomí a zaviazali sa výkon záložného práva strpieť. Na rozdiel od žalobcov však majetkové poškodenie žalovaného 1/ každým dňom narastá. Žalovaný 2/ poukázal aj na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 156/2009 zo dňa 29.03.2010 ako aj na obsah zákona o dobrovoľných dražbách. Prílohou zmluvy je aj písomné vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť (§ 16 ods. 3 veta druhá). V prípade, ak boli porušené ustanovenia zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Toto právo zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa konania dražby (§ 21 ods. 2). Súd určí neplatnosť dražby, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 21 ods. 3). Záložný veriteľ zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva. Žalovaný 2/ zároveň poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/393/2016 zo dňa 14.09.2016, ktorý potvrdil zamietajúce uznesenie súdu prvej inštancie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd uznal argumenty žalobcov, že dražba nehnuteľností slúžiacich na bývanie môže vážnym spôsobom zasiahnuť do práva vlastníť majetok podľa čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 Ústavy SR, ale to neznamená, že dražba nehnuteľností (výnimkou prípadu uvedeného v § 3 ods. 6 zákona) podľa zákona o dobrovoľných dražbách nie je prípustná. Relevantná súdna prax dospela k záveru, že samotná právna úprava dobrovoľných dražieb, resp. možnosť vymoženia plnení zo spotrebiteľských zmlúv touto formou, nie je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, resp. s ochranou spotrebiteľa vyplývajúcou z práva únie. Spornosť pohľadávky nebráni záložnému veriteľovi navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Výslovne to uviedol Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. PL ÚS 23/14 zo dňa 24. 09. 2014, podľa ktorého záložný veriteľ je oprávnený navrhnúť výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby aj bez exekučného titulu priznávajúceho mu zabezpečenú pohľadávku voči vlastníkovi veci a vlastníkovi veci potom patrí na ochranu vlastníckeho práva žaloba o neplatnosť dobrovoľnej dražby. Najvyšší súd

Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo/156/2009 z 29.03.2010 dospel k rovnakému záveru, že uskutočneniu dobrovoľnej dražby nebráni súbežne prebiehajúce súdne konanie, v ktorom sa záložný veriteľ voči záložnému dlžníkovi domáha uspokojenia pohľadávky zabezpečenej záložným právom, čo znamená, že záložný veriteľ nemá exekučný titul a pravosť, výška a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva (§ 7 ods. 2 Zákona o dobrovoľných dražbách), môže byť sporná, nebráni záložnému veriteľovi realizovať záložné právo v rámci ním navrhovanej dobrovoľnej dražby. Ak teda dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia zabraňujúceho uskutočneniu dobrovoľnej dražby má byť len (ne)splatnosť pohľadávky žalovaného 1/ zo zmluvy o splátkovom úvere (z dôvodov tvrdených žalobcami o neprijateľných zmluvných podmienkach v zmluve), len táto skutočnosť nemohla byť dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia zakazujúceho žalovaným 1/ a 2/ uskutočňovať kroky smerujúce k výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou navyše, keď v čase rozhodovania súdu prvej inštancie takéto úkony preukázané neboli. Procesné zabezpečenie má vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku, bez ohľadu na druh neodkladného opatrenia, keďže zjavne nedôvodnému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ani ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Jeho podstatou je totiž obmedzenie určitých práv a ukladanie subjektívnych povinností rozhodnutím súdu, a to vo vzťahu k slobodným a autonómnym právnym subjektom. (S. G., Civilný sporový poriadok, S. a G.). V posudzovanej veci súd prvej inštancie konštatoval osvedčenie a opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia vo veci podanej určovacej žaloby s poukazom na existenciu právneho vzťahu medzi stranami sporu (preukázaného uzavretou zmluvou o splátkovom úvere a tiež zmluvou o zriadení záložného práva, mandátnou zmluvou), ktorý vyžaduje dočasnú úpravu do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V odôvodnení uznesenia však absentuje posúdenie hodnoverného osvedčenia jednotlivých nárokov vo veci samej. V zmysle ustanovení CSP o neodkladnom opatrení pod potrebou dočasnej úpravy pomerov treba rozumieť stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad, pričom aj v prípade, ak sú splnené formálne predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, súd musí zvažovať, či nedôjde k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov alebo tretích osôb. Výkon dobrovoľných dražieb je predmetom podnikania žalovaného 2/, ktorý postupuje v súlade s platným zákonom o dobrovoľných dražbách, ktorý musí byť aplikovaný ústavne konformne aj voči dražobníkovi. Postup súdu bol v rozpore nielen s textom a účelom zákona, ale aj právnym názorom Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR. Navyše nariadené neodkladné opatrenie nesprávne smeruje voči žalovanému 2/, pretože on nie je pasívne legitimovaný a nesvedčí mu ani žiadne právo vyplývajúce z právneho vzťahu so žalobcami. On je len vykonávateľom práva vyplývajúceho zo zmluvného vzťahu prináležiaceho inému subjektu, t.j. žalovanému 1/. Návrh žalobcov voči žalovanému 2/ mal byť teda správne zamietnutý (obdobne Krajský súd v Trenčíne v uznesení sp.zn. 4Co/301/2018). Návrh je zjavne neopodstatnený, nedôvodný a účelový, a preto neexistuje žiadna opora pre nariadenie neodkladného opatrenia. Žiadal teda napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči nemu zamietnuť.

11. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaných nevyjadrili.

12. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaných 1/,2/ (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že odvolania sú opodstatnené. Preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

13. Podľa obsahu spisu žalobcovia dňa 11.09.2020 podali na súd prvej inštancie voči žalovanému 1/ žalobu: 1. o určenie neplatnosti zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorá bola uzavretá medzi žalobcami 1/,2/ a T., V., Z., 2. o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, 3. o určenie neplatnosti použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky spočívajúcej v okamžitej splatnosti záväzkov podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, 4. o určenie neplatnosti právnych úkonov záložného veriteľa smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva a napokon 5. o určenie neplatnosti právnych úkonov žalovaného 1/ smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby nehnuteľností (body 5.,6. žalobného petitu). Súčasne so žalobou podali voči obom žalovaným návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by im súd uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu 1/ zapísaným na LV č. XXX, kat. úz. W. R., k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov 3/, 4/ v spoluvlastníckom podiele X/X zapísaným na LV č. XXXX, kat. úz. U., až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili tým, že medzi žalobcami 1/, 2/ a postupom žalovaného T. P. N.,

V.Z., bola dňa XX.XX.XXXX uzatvorená zmluva o splátkovom Úvere č. XXXXXX, ktorej prílohu tvoria obchodné podmienky T. P. N., V.Z., pričom záväzok dlžníka z predmetnej zmluvy bol zabezpečený záložným právom zriadeným v prospech veriteľa na zabezpečenie pohľadávky podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XXXXXX/R./X zo dňa XX.XX.XXXX k vyššie označeným nehnuteľnostiam. V prípade vykonania dražby by podľa žalobcov došlo k neprimeranému zásahu do práva na obydlie a do ich práva na súkromný a rodinný život; pri hrubo nemorálnom a neprimeranom výkone záložného práva existuje reálna hrozba, že prídu o strechu nad hlavou. Namietali, že žalovaný 1/ nie je ich veriteľom, pretože k postúpeniu pohľadávky banky nedošlo zákonným spôsobom a nebol dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalovaní 1/, 2/ v podaných odvolaniach s neodkladným opatrením nesúhlasili, pretože bolo vydané v rozpore so zákonom. Podľa názoru žalovaných existujú dostatočné iné právne prostriedky ochrany žalobcov tak, ako je to uvedené v obsahu ich odvolaní. Žalovaný 2/ navyše namietal skutočnosť, že je dražobníkom a jeho právny vzťah na základe úverovej zmluvy so žalobcami nie je daný.

14. Tretia hlava tretej časti Civilného sporového poriadku predstavuje novú právnu úpravu neodkladných opatrení, zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť z dvoch dôvodov: ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa o. i. musí uviesť opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha; k návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Súd vo všeobecnosti na základe zákonných ustanovení citovaných v odôvodnení napadnutého uznesenia môže nariadiť neodkladné opatrenie vtedy, ak je potrebné, aby boli bezodkladne upravené pomery medzi stranami sporu alebo z dôvodu obavy z ohrozenia výkonu exekúcie, a vzhľadom na účel inštitútu neodkladného opatrenia pred jeho nariadením nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnej existencii tvrdeného práva, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a bez osvedčenia potreby neodkladnej úpravy pomerov. Pojem potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

15. V zmysle § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená. Právna úprava záložného práva v Občianskom zákonníku je všeobecná a použije sa vždy vtedy, ak osobitné predpisy určité otázky týkajúce sa záložného práva neupravujú. Úprava záložného práva v Občianskom zákonníku sa použije na zabezpečenie tak občianskoprávných, ako aj obchodnoprávných záväzkov. V právnej úprave záložného práva sa rozlišujú dve fázy, a to jednak zriadenie záložného práva a jednak vznik záložného práva. Právna úprava vytvára predpoklady na zvýšenie účinnosti tohto zabezpečovacieho inštitútu v našom právnom poriadku, pričom k rýchlej realizácii záložného práva zákonodarcu prijal aj zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Záložné právo plní svoju funkciu tým, že umožňuje, aby veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z predmetu zálohu, ak pohľadávka, ktorá ním bola zabezpečená, nebude riadne a včas splnená. Toto právo má v podstate dve základné funkcie, zabezpečovaciu a uhradzovaciu. Zabezpečovacia funkcia spočíva v tom, že veriteľ do splatnosti pohľadávky má právne svoju pohľadávku zabezpečenú pre prípad, že dlžník nesplní svoj dlh, že sa bude môcť uspokojiť zo zálohu. Uhradzovacia funkcia znamená možnosť záložné právo vykonať a uspokojiť sa zo zálohu. Záložné právo je vždy viazané na existenciu pohľadávky, to znamená, že jeho vznik a zánik sa odvíja od vzniku alebo zániku zabezpečovanej pohľadávky spolu s jej príslušenstvom, ktorým sú úroky, úroky s omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.. Ak pohľadávka, ktorá bola zabezpečená záložným právom, zanikne, zaniká aj záložné právo.

16. V zmysle § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva a v rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ

povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu. Ak je záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností, záložný veriteľ je povinný jedno vyhotovenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva zaslať príslušnému okresnému úradu, ktorá začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností. (151l ods. 1,4 Občianskeho zákonníka). Predať záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť určenú v zmluve o zriadení záložného práva.

17. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu konštatovaného súdom prvej inštancie a s prihliadnutím na obsah spisu a podaných odvolaní po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nie je vecne správne. Preto ho v zmysle § 388 CSP zmenil a návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Je nepochybné, že žalobcovia s pôvodným veriteľom T., V..Z., uzavreli dňa XX.XX.XXXX s odkazom na ustanovenie § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a ustanovení Občianskeho zákonníka zmluvu o úvere (v spise na č. I. 63-65), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 117.980 eur so súčasným záväzkom žalobcov 1/, 2/ tento úver splácať s 3,89% úrokom najneskôr do 30 rokov od termínu jeho dočerpania v splátkach vždy 20. dňa každého mesiaca vo výške 555,80 eura na účet veriteľa. Úver mal byť použitý na splatenie iného skôr poskytnutého úveru + rekonštrukciu nehnuteľnosti, rodinného domu v R. súp. č. XXX na parcele Y. XXX/X, zapísaného na LV č. XXX Správy katastra U. pre kat. úz. R.. V zmluve bolo dohodnuté, že jej súčasťou sú aj Obchodné podmienky banky pre poskytovanie hypotekárnych a ďalších úverov a Všeobecné obchodné podmienky banky. Podpisom zmluvy dlžníci potvrdili, že prevzali tieto podmienky a oboznámili sa s ich obsahom. Na zabezpečenie pohľadávky banky bola uzavretá aj zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú označené vyššie v bode 1. a ktoré sú vo vlastníctve žalobcov 1/, 2/ ako priamych dlžníkov a ktoré sú vo vlastníctve aj žalobcov 3/, 4/. Zmluva obsahovala rôzne dojednania, vrátane vymoženía pohľadávky veriteľa podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a zároveň označila záväzok žalobcov 1/,2/ voči veriteľovi, ktorý bol zabezpečený záložným právom zriadeným na dotknuté nehnuteľnosti. Obsahovala ustanovenia o spôsobe výkonu záložného práva, medzi ktorými bol uvedený aj predaj nehnuteľného majetku žalobcov 1/,2/,3/,4/ na dobrovoľnej dražbe v súlade s ustanoveniami zákona o dobrovoľných dražbách. Žalobcovia 1/, 2/ úver riadne nesplácali a banka po bezvýsledných výzvach na platenie oznámila vyhlásenie mimoriadnej splatnosti dlhu, v dôsledku čoho žalobcovia 1/, 2/ mali stratiť výhodu splátok a nastúpila povinnosť jednorazového zaplatenia poskytnutého úveru s príslušenstvom (v spise na č. I. 160-167). Následne došlo k postúpeniu pohľadávky veriteľa na terajšieho žalovaného 1/ zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretej dňa XX.XX.XXXX (v spise na č. I. 14-18).

18. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia 1/, 2/ a T., V..Z., uzavreli zmluvu o úvere, ktorá sa primárne opierala o ustanovenia Obchodného zákonníka, avšak zároveň ide o zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Na tento spotrebiteľský vzťah sa však nevzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže jeho aplikáciu vylučuje ustanovenie § 1 ods. 3 písm. a),b),c) tohto zákona. Žalobcovia opierali žalobu najmä o to, že veriteľ proti nim použil neprijateľné zmluvné podmienky a nečestný postup, čím porušil § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, že neuviedol v zmluve RPMN, že ide o obchádzanie zákona, že sa má zabezpečiť rýchla a účinná ochrana spotrebiteľa a že nekonal v súlade s ostatnými právnymi predpismi. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnili oboma zákonnými dôvodmi, t. j. tým, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo je tu obava, že exekúcia bude ohrozená. Výkonom dobrovoľnej dražby by totiž došlo k neprimeranému zásahu do ich práva na obydlie a práva na súkromný a rodinný život.

19. Odvolací súd po prejednaní veci konštatoval na rozdiel od súdu prvej inštancie, že žalobcovia relevantným spôsobom neosvedčili potrebu neodkladnej úpravy pomerov strán sporu a ani obavu z ohrozenia exekúcie v zmysle § 325 ods. 1 CSP. Ich návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahuje také skutočnosti, ktoré by mohol odvolací súd posúdiť ako právne významné z pohľadu ustanovenia § 325 ods. 1 a § 325 ods. 2 písm. d) CSP. V tomto smere odvolací súd uznal dôvodnosť odvolania oboch žalovaných vrátane ich skutkovej a právnej argumentácie, na ktorú zároveň poukazuje. Ochrana žalobcov v konaní podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách je totiž dostatočná, a to najmä v pomere k žalobnému petitu v konaní vo veci samej tak, ako ho žalobcovia naformulovali. Ochrana obydlia totiž skutočne nie je možné ponímať absolútne, teda tak, že každá dražba je porušením ústavného práva na ochranu obydlia. Tieto závery nevyplývajú ani z nálezov ústavného súdu, ani z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva. Neoprávnený zásah do obydlia je totiž zásah, ktorý nemá oporu v zákonnej úprave, nesleduje legitímny cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody alebo nie je nevyhnutným a neprimeraným na dosiahnutie legitímneho cieľa (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 13/2000 zo dňa 10.07.2001). Žalobcovia podpisom úverovej zmluvy a následne zmluvy o zriadení záložného práva museli si byť vedomí toho, že v prípade nesplácania úveru dohodnutým spôsobom bude môcť veriteľ podľa zmluvy realizovať svoje právo na uspokojenie svojej pohľadávky výkonom dobrovoľnej dražby s tým následkom, že ich nehnuteľnosti budú vydražené. V podanej žalobe navyše opomenuli, že ich právny vzťah nie je založený na ustanoveniach zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, na ktorý (aj bez jeho citácie) v odôvodnení žaloby vlastne poukazovali. Na daný úver sa napríklad nevzťahujú týmto zákonom vyžadované náležitosti zmluvy (§ 9 ods. 2) a nespája sa s tým ani následok spojený s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou (§ 11).

20. Pokiaľ ide o výkon záložného práva predajom nehnuteľností na zmluvne dohodnutej dobrovoľnej dražbe, zákon o dobrovoľných dražbách umožňuje žalobcom počas výkonu záložného práva na základe tohto zákona vznášať v konaní námietky a po jej ukončení podať aj žalobu o určenie neplatnosti dražby. Nariadenie neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie zakazujúce vykonanie dobrovoľnej dražby žalovanými 1/, 2/ odvolací súd nepovažoval za správne, pretože v nadväznosti a tvrdenia žalobcov a nimi doložené listinné dôkazy nebol daný právny záujem na nariadenie neodkladného opatrenia, čo je nevyhnutná zákonná podmienka pre vyhoviecie návrhu žalobcov. Samotní žalobcovia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a v žalobe žiadnym právne relevantným spôsobom neodôvodnili osvedčenie potreby nariadenia neodkladného opatrenia nad rámec zmluvných dojednaní s veriteľom, keď túto potrebu odôvodňovali všeobecne obidvomi zákonnými dôvodmi bez relevantnej špecifikácie, t. j. či má ísť o potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu alebo o obavu z ohrozenia výkonu exekúcie. Je evidentné, že dojednanie možnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa formou dobrovoľnej dražby, spočíva na platnej právnej úprave v zákone č. 527/2002 Z.z., ktorý má na zreteli aj možnosť využitia ochrany dlžníka tak, ako je to opísané aj vyššie.

21. Podľa obsahu spisu žalobcovia 1/, 2/ veriteľovi dlhujú pomerne vysokú sumu istiny a príslušenstva úveru. K tomu sa však v podanej žalobe vôbec nevenovali a ani neuvádzali, akým spôsobom a kedy mienia zostatok dlhu veriteľovi uhradiť. Vyhoviecie ich návrhu zo strany súdu by znamenalo, že žalobcom ostávajú nesplácané finančné prostriedky z poskytnutého úveru a veriteľ v takom prípade zatiaľ nemá možnosť vynútiť si jeho zaplatenie dohodnutým spôsobom. V tomto smere však žalobcov dostatočne ochraňuje ustanovenie § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, podľa ktorého v prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby. Vykonanie dobrovoľnej dražby je legálny spôsob vymoženia pohľadávky veriteľa, ktorý dostatočne chráni aj samotného dlžníka. Žalobcovia si zrejme neuvedomili, že uzavretím predmetných zmlúv o svoje vlastníctvo k založeným nehnuteľnostiam môžu prísť v súlade so zákonom, ak svoj dlh žalobcovia 1/, 2/ riadne splácať nebudú. V súčasnosti je situácia taká, že dlžníci riadne svoj úver nesplácali, a preto veriteľ pristúpil k výkonu záložného práva na nehnuteľnosti žalobcov v súlade so záložnou zmluvou, s cieľom vymôcť svoju pohľadávku. Práve na tento účel bola uzavretá záložná zmluva a v súčasnosti záložné právo má splniť svoju uhradzovaciu funkciu.

22. S ohľadom na všetko vyššie uvedené odvolací súd urobil záver, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým sa žalovaným 1/, 2/ uložila povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva uskutočnením dobrovoľnej dražby k založeným nehnuteľnostiam, nie je vecne správne. Súdom prvej inštancie toto neodkladné opatrenie nariadil aj voči žalovanému 2/, ktorý navyše v tomto

konaní nie je ani relevantnou stranou sporu, lebo voči nemu nesmerujú ani práva a ani povinnosti zo zmluvy o úvere a ani zo zmluvy o zriadení záložného práva, pričom žalobný petit sa jeho ani v jednom bode netýka. Nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2/ odvolací súd zhodnotil ako úplne nepresvedčivé.

23. Na rozhodnutie odvolacieho súdu nemalo vplyv ani svojou podstatou iné rozhodnutie iného senátu odvolacieho súdu v obdobnej veci, pretože v danom prípade sa odvolací súd dostatočne vysporiadal s opodstatnenosťou odvolania žalovaných 1/, 2/ v nadväznosti na odôvodnenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, tiež v nadväznosti na listinné dôkazy založené v súdnom spise a aj v nadväznosti na skutkové tvrdenia žalobcov a ich žalobný petit vo veci samej. Žalobcovia dostatočne neosvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán a ani obavu z ohrozenia výkonu exekúcie, čo je základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia. Po prejednaní veci majú na zreteli príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku týkajúce sa neodkladných opatrení, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa záložného práva (najmä § 151a a nasl.) a neplatnosti právnych úkonov (§ 39) urobil odvolací súd záver, že nebol daný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia, lebo zákonné dôvody na jeho vydanie neboli dostatočne osvedčené. Podľa § 388 CSP preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovaným 1/, 2/ zamietol.

24. Keďže rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval (§ 262 ods. 1 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).